



Padány község történelme napjainkig 1254 - 2019

A mai Pozsony- Dunaszerdahely-Komárom főúttól egy kicsit félreesik Padány kisközség. Lakosainak száma 2019-ben 920 fő.

Előbb a pozsonyi vár birtoka, majd a XIII. Századtól a Padányi családé volt. A község református temploma 1786-ban épült.

A közelmúltig a települést feneketlen mocsarak vették körül, máig láthatók az ingoványokban akkor kiépített védősáncok és árkok nyomai. Padány határában hajdanán tehát kevés volt a termőföld, csupán a XIX. század első felében tették termővé a terület egyharmadát. A török háborúk idején a padányiak a Likócsosi ingoványban kerestek menedéket, de minden valószínűség szerint oda rejtőztek el korábban, a tatárdúlás idején is.

Ősi besenyő település, így említi egy 1265-ből származó oklevél is. Nevével először egy 1254-ben kelt oklevélben találkozunk Padan alakban. További megjelenési formái:

1256-ban Primus Bissenus de Padan (besenyők földje), 1260-ban Nagh Padan, 1291-ben Villa Padan, 1326-ban Possessio Padan, 1351-ben Kyspodan, 1786-ban Kisch-Padány, 1808-ban Nagy-Padány, 1873-ban Padány, 1948-ban Padáň.

Az Amadék irattárában lévő, az 1256. évben keltezett okiratban, mely IV. Béla király számára készítettett, a pozsonyi káptalan előtt lefolyt tanúkihallgatásról, a „Primus Bissenius de Padan” szókapcsolatban olvasható Padány neve. 1298-ban Padány és Petény-pusztá a pozsonyi vár tartozéka. 1341-ben Padány a padányi és a petényi nemesek közötti határjárási perben szerepel. A XIV. Században kisebb-nagyobb nemesi birtokokra oszlott, közülük a Petényi, a Dienes és az Iklár családok, birtokosok nevét még ma is őrzik a dűlőnevek. Egy 1434-ből származó perirat szerint a padányi nemesek hatalmas szomszédjukkal, a várkonyi Amadé gróffal szálltak szembe. (A pert kiváltó ok az volt, hogy a padányi nemesek szolgálai a község határához tartozó Bedő-szigeten kaszáltak, amikor a gróf udvarnépével megtámadta őket, sokat közülük megsebesített, ruhájukat, a lekaszált szénát és a velük lévő jószágait erőszakkal elvette tőlük. Zsigmond király a padányi nemesek panaszára párviadalt ítélt, de ezt a gróf nem fogadta el. Erre a király kötelezte Amade gróft, hogy a pozsonyi káptalan előtt esküdjék meg, hogy a Bedő-szigeti dűlásban ártatlan. Az esküre nem került sor, így a per a padányi nemesek javára dőlt el.

Az 1553. évi portális összeírásban 1 portával van felvéve. A későbbiekben a Padányiak nemzetsége több ágra szakadt. Padány a későbbiekben a kismemesi családok birtokát képezte. Az 1828-as Nagy Lajos-féle összeírásban 73 házzal és 527 lakossal szerepel.

1851-ben a feljegyzések alapján Padány (Nagy-), magyar falu Pozsony vármegyében, Bóshöz észak-keletre 1 ½ órányira, 52 katolikus, 380 református, 15 zsidó lakossal, református anyaszentegyházzal és ekléziával. Határának egy része posványos rétság, mely savanyú szénát, sást, nádat eleget ad, sok vízimadarat táplál. Burgonyák sok és híres.

Földesurai: nemesek.

1884-ben hatalmas tűzvész pusztított a településen, a község középső része teljesen leégett. Kiegett a templom is, a harangok kiolvadtak. A község a károkat még ki sem heverte, és 1905-ben újabb

tűzvész pusztított a községben. 1896-ban gróf Pálffy Sándor megakadályozta, hogy Padányon keresztül vasutat építsenek, így a vasútvonalat és a közutat Alistál mellett vezették el.

A XX. század elején Padány, alsó-csallóközi magyar kisközség 104 házzal és 588, nagyobb részben ev., ref. vallású lakossal, postája Alistál, távirója, vasúti állomása Felistál- Nyárasd. A XX. század elején id. László Vince volt a község leggazdagabb birtokosa.

Ez idő tájt a község lakosai olvasókört tartottak fenn, mely 1890-ben alakult. Alakulásukkor száz könyvet kaptak ajándékba, könyvtáruk a XX. század harmincas éveiben kilencszázra gyarapodott. Téli estéken, amikor nem lehetett a földeken dolgozni, újságfelolvasást tartottak.

1945-ig birtokos volt még itt László József, Kossár József, László Zsigmond és Horváth Imre.

A XX. század harmincas éveiben a községnek határain túl is népszerű, évente három-négy színdarabot is bemutató, műkedvelő színháza volt, de működött itt ebben az időben egy 35-40 tagot számláló vegyes kar is.

1945 januárjában több 13-16 éves padányi fiút küldtek német kiképzőtáborba, ezek csak 1946-ban térhettek haza, a háború után 10 családot deportáltak csehországi kényszermunkára, 2 családot pedig Magyarországra telepítettek.

1954-ben új községháza épült, a Goldberg-kocsmát pedig iskolává alakították át.

1960-ban háromosztályos iskola nyílt, a régi iskolaépületben pedig óvodát rendeztek be.

1984-ben sor került a templom, majd ezt követően a lelkészlak felújítására. 1992-ben új községi hivatalt és művelődési házat avattak.

Padány lakossága viszonylag korán áttért a kálvinista hitre, templomuk már a XVII. Században állhatott. A mai református templom 1787-ben épült klasszicista stílusban. 1816-ban felújították, és tornyot építettek hozzá. Egyes feljegyzések egy 1693-ból készült kehelyről is említést tesznek. Az 1986-ban végzett felújítás során a templomot egyszerűsítették, így jó néhány eredeti építészeti elemét, részletét elvesztette. Csak a torony és a templomfalak maradtak az eredetiek.

A templom mellett található a templommal egyidős református lelkészlak, mely egy földszintes L alakú épület, az udvari részben boltíves oszlopos folyosóval.

Petény majorban található a kastély, melyet 1906-ban Kuffler Viktor építtetett neogótikus stílusban. Téglalap alakú emeletes épület, többször átépítették.

A községhez tartozik a fentebb említett határjárási perben is szereplő Petény-puszta, melynek első okleveles említése 1298-ból való. Ide tartozik még továbbá a Péterháza-, a Dienes- és az Iklár-dűlő, melyek régi nemesi birtokosaik nevét őrzik a mai napig, valamint a Gátórház, a Kutastanya és a Padány-réti major.

Petény major napjainkig őrzi az eltűnt település nyomait, melyet legelőször egy 1298-ban kelt oklevél a pozsonyi vár tartozékaként említ. A későbbiekben az itt élő jobbágyok közül néhányan nemesi rangot kaptak. Egy 1356-ban keltezett okirat említést tesz Petényi Miklós fiáról, Jakabról, valamint fivéreiről, Péterről és Andrásról. Az 1553. évi portális összeírásban 1 portával szerepel. A török háborúk idején elpusztult, később majorként felújították, és eredetileg Alistál határához tartozott. A major a XVIII. században kincstári birtok volt.

1851-ben Petény-puszta Pozsony vármegyében, Alistál filiálja, 6 katolikus lakossal. A községhatárok módosítása után Petény Padányhoz került. 1905-ben Kuffler Viktor vásárolt itt birtokot, s volt tulajdonosa egészen 1945-ig. A majort korszerűsítette,

szeszőzdét és kastélyt építtetett. 1948-ban a Nagymegyeri Állami Gazdaság vette át, napjainkig megmaradt a szeszőzde és az élesztőgyár épülete.

A község lakosainak száma a 2001-es népszámlálási adatok alapján 863. Ebből 447 férfi és 416 nő. Nemzetiségi összetétel szerint 45 szlovák, 815 magyar, 1 cseh, felekezeti hovatartozás szerint 433 ev. református, 362 római katolikus, 8 evangélikus 2 görögkatolikus, 58 felekezet nélküli.

A községben működő cégek és magánvállalkozók:

THP a.s. Topoľčany – csibefarm,
MM+J s.r.o. mezőgazdasági termelés,
Fogas Béla – teher szállítás,
Gaviál s.r.o. Nyitra – halászat,
Bartalos Rudolf - autó javító műhely,
ifj. Andics Jenő – fafeldolgozás,
Deltron – Takács Viktor – autó festő műhely.

Üzletek:

Jednota Coop üzlet

József Csárda Padány tel: +421 31 552 22 33, www.jozsefcsarda.sk

Nyírfa vendéglő – ifj. Húshegyi Károly +421 910 133 259.

A községben aktívan működik több szervezet, mint a padányi népdalkör, sportszervezet, tűzoltó szervezet, vöröskereszt, technikai sportok szervezete, vadász szervezet, Csemadok helyi szervezete. A sportszervezet magába öleli, a futball szervezetet OFK Padáň és a fitness klubbot TJ Družstevník Padáň.

A községben van 1-4 évfolyamú magyar tannyelvű alapiskola, melyet a 2007/2008-as tanévben 17 diák látogatott, 2018/2019-es tanévben már csak 9 diák látogat. Úgyszintén magyar tannyelvű az óvoda is, melyet a maximális létszámban 23 gyermek látogat, van napközi otthonunk, valamint iskolai étkezdénk is.

Évente, júliusban megrendezésre kerül a már hagyományos falunap és más kulturális rendezvény mint a gyermeknap, nyárbúcsúztató, fenyőünnepély, nyugdíjasnap és számos rendezvény a falu kultúrközpontjában. A kultúrközpont a falu multifunkcionális központjában található, mely 1990-1992-től működik.

Ebben az épületközpontban helyezkedik még el a helyi községi hivatal, mezőgazdasági szövetkezet adminisztratív helyiségei, valamint iskolai étkeзде és konyha. Itt van továbbá a falusi könyvtár, nyugdíjasklubb, sportközpont, 2004-től az iskola, óvoda. Az épület komplexum mögött futballpálya áll a sportolni vágyók rendelkezésére.

/ Fejlesztés alatt. /